

Vitalere vaarzen en een betere benutting van het herfstgras. Veeteelt beschrijft in samenwerking met ForFarmers hoe weidegang van jongvee kan bijdragen aan een beter bedrijfsresultaat.

Doordacht beweidingsplan als voorwaarde voor het succesvol weiden van jongvee

Vitale vaarzen dankzij weidegang

Pinken weiden levert een bijdrage aan het bedrijfsresultaat. Ook voor bedrijven die hun melkkoeien opstallen, kan het weiden van jongvee voordelen hebben; onder andere doordat buiten de conditie van de vaarzen beter in de hand te houden is. Een goed beweidingsplan is een voorwaarde.

Jong geleerd is oud gedaan. Dat geldt ook bij het grazen. Als een veehouder vaarzen wil die veel melk uit weidegras halen, moet hij ze als pink goed leren weiden. Dat stellen Martijn Vermeer en Martijn Muskens, respectievelijk jongveespecialist en weidecoach bij ForFarmers. Op de meeste bedrijven is het gebruikelijk om de kalveren binnen te houden tot ze een maand of acht oud zijn en dat is een goede maatregel vindt Vermeer. 'Je mag

in de eerste fase van de opfok geen dag groei missen. De jeugdgroei tijdens de eerste fase van de opfok is erg belangrijk voor de melkproductie op latere leeftijd. Op stal houd je de groei beter in de hand.' Voor oudere pinken is weiden gemakkelijker toepasbaar, zegt Vermeer. 'Vanaf een jaar kunnen pinken het volledige rantsoen uit weidegras halen, zonder bijvoeding. Aandacht voor mineralen is wel belangrijk. In veel gevallen bevat het gras

niet genoeg sporenelementen, zoals koper en selenium, en soms ook te weinig magnesium. Daarom adviseren we vaak om via een likemmer of een speciale mineralenbros te zorgen dat de mineralengiften op peil blijft.'

Controle van de dieren is een aandachtspunt, want een veehouder krijgt zijn pinken minder vaak onder ogen als ze buiten lopen. Vermeer: 'Als je een vaars op een leeftijd van 22 maanden wilt laten kalven,

Theco de Wit: 'Ik zie jongvee graag een sprintje trekken in de wei'

De jongveeopfok met weidegang is arbeidsintensief, vindt Theco de Wit. Maar het is volgens hem wel de basis voor vitale vaarzen. Bovendien hoort weidegang gewoon bij het boeren, zo stelt de melkveehouder uit Hellevoetsluis. 'Als ik zou stoppen met weidegang, krijg ik ruzie met mijn familie, de buurt en misschien ook wel met mijn koeien.' Hij ziet ook economisch voordeel in het weiden van zijn koeien. 'In de periode met volop weidegras halen we 10 kilo droge stof aan voeropname uit weidegras, naast 5 kilo droge stof snijmais. Dan voeren we duidelijk minder brok. Gemiddeld verbruiken we 24 kilo krachtvoer per 100 kilo melk. In

de periode met volop weidegras zakt dat naar 17 kilo krachtvoer.'

De Wit melkt ongeveer 110 koeien met een rollend jaargemiddelde van circa 9600 kilo melk per koe en 70 à 80 stuks jongvee. Van de 60 hectare landbouwgrond ligt ongeveer 50 hectare rondom de boerderij. De veehouder past 's zomers voor zijn melkkoeien roterend standweiden toe.

Voor zijn pinken heeft hij een apart blok van 9 hectare, waar geen melkvee weidt. Het weiden begint hier na de eerste snee, die de veehouder in trappen maait. Het blok is opgedeeld in percelen van 3 hectare, waarbinnen De Wit zijn jongvee roterend omweidt in vier stukjes. 'Het is wel veel werk, maar zo kan ik sturen op een optimale hergroei van het gras. Dit houden we drie tot vier maanden vast, afhankelijk van de grasgroei. In het najaar weiden de pinken achter de koeien aan.'

De Wit heeft zijn jongvee verdeeld in leeftijdsgroepen. De jongste kalveren blijven binnen. De pinken en de kalveren die vóór december 2015 zijn geboren, mogen in 2016 vanaf juli de wei in. De Wit haalt de pinken voor de eerste inseminatie tij-

delijk naar binnen, gemiddeld gedurende ongeveer 7 weken. Als ze aan de maat zijn (170 cm borstomvang), worden ze geïnsemineerd. Ze mogen weer naar buiten als ze drachtig zijn gevoeld.

Jongveeopfok is arbeidsintensief. De Wit: 'Je moet letten op een fatsoenlijke ontwikkeling, de vruchtbaarheid, de mineralenvoorziening, ontwormen; dat vraagt veel aandacht.' Een goede opfok is echter de basis voor een gezonde melkveestapel. 'Een afkalfleeftijd van 22 maanden is ideaal. Omdat we werken met groepjes, mag het gemiddelde iets hoger liggen. Ons doel is onder de 24 maanden te blijven. Als je verder uitloopt, dan krijg je vaarzen die te vet afkalven met een verhoogd risico op afkalfproblemen.'

Voor de veehouder is weidegang een belangrijk onderdeel van de opfok tot vitale vaarzen. 'Kinderen moeten buiten spelen, dat is bij koeien net zo. Ik zie mijn pinken graag een sprintje trekken in de wei. Jongvee moet uithoudingsvermogen en weerstand opbouwen, longinhoud kweken en spierlengte krijgen. Ik denk dat dit bij veehouders die jongvee opfokken, veelal onderbelicht wordt.'

In de weide blijven pinken in de juiste conditie en dat voorkomt opstartproblemen

is een goede tochtigheidscontrole een voorwaarde. Dat is in het land niet eenvoudig. Als je de pinken op het juiste moment wilt insemineren, is het aan te raden om ze tussen twaalf en veertien maanden tijdelijk naar binnen te halen.'

Niet als bosmaaier gebruiken

Voor een succesvolle opfok in het land is een goed beweidsplan cruciaal. 'Het is mogelijk om het jongvee achter de koeien aan te weiden, maar dat moet wel passen in het systeem. Je kunt de pinken niet zomaar als bosmaaier gebruiken', zegt weidecoach Muskens. 'Een goed beweidsplan geeft je als veehouder een leidraad voor maaien en beweiden, zodat je daar ook de bemesting en de drijfmestverdeling op kunt afstemmen.'

Worminfecties zijn in het beweidsplan ook een punt van aandacht. De besmettingsdruk voor maagdarmwormen kan door intensief beweiden te hoog worden. Ook longwormen en – op natte percelen – leverbot kunnen voor problemen zorgen. Jongveespecialist Vermeer: 'Het ontwormingsschema dient gebaseerd te zijn op de weidestrategie en de omstandigheden in het veld. Daarnaast is het ook belangrijk om te weten of de pinken later als melkkoe worden geweid. De veehou-

der kan eventueel samen met zijn dierenarts een plan maken voor ontwormen.'

Weidegang voorkomt vervetting

Zelfs melkveehouders die hun melkkoeien niet volledig willen of kunnen weiden, kunnen profijt hebben van jongvee weiden. Om voor de zogeheten deelweidetoelag (bijvoorbeeld 0,46 euro/100 kg melk bij FrieslandCampina) in aanmerking te komen, moet een veehouder een kwart van zijn dieren ten minste 120 dagen 6 uur daags laten weiden. Dat lukt al door de droge koeien en het jongvee te laten weiden. Daarbij helpt het jongvee ook nog eens om het najaarsgras beter tot waarde te brengen. Muskens: 'De laatste snedes brengen vaak minder op. Herfstgraskuilen hebben de hoogste loonwerkkosten per ton droge stof. Veehouders kunnen dat najaarsgras veel efficiënter benutten door jongvee te laten weiden.'

Ten slotte kunnen zowel weiders als opstallers profiteren van vaarzen wanneer deze als pink buiten hebben gelopen. Vermeer: 'Je ziet op stal nog wel eens dat oudere pinken dreigen te vervetten. In de weide blijven ze vaak in de juiste conditie, wat belangrijk is voor een goed afkalfproces en het voorkomen van opstartproblemen.'